

महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम,
१९८१ या कायद्याची अंमलबजावणी
करण्यासाठी गस्ती नौका भाऊयाने
घेण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: मत्स्यवि-१११५/प्र.क्र.१७४/पदुम-१४

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : २६ जुलै, २०२२

वाचा :

- १) समक्रमांकाचा शासन निर्णय दि. ०१ सप्टेंबर, २०१५
- २) आयुक्तांचे पत्र क्र. मत्स्य/सा/०५२८०१/३४४/२०२१-२२, दि. ०४.०८.२०२१
- ३) शासन शुद्धीपत्रक क्र. मत्स्यवि-१११५/प्र. क्र. १७४ (भाग-२)/पदुम १४,
दि. ०६.०९.२०२१
- ४) आयुक्तांचे पत्र क्र. मत्स्य/सा/०५२८०१/३४४/२०२१-२२, दि. २७.०४.२०२२
- ५) प्रधान सचिव (मत्स्य) यांच्या अध्यक्षतेखालील आयोजित दि. ०२.०५.२०२२ रोजीच्या
बैठकीचे इतिवृत्त
- ६) आयुक्त कार्यालयाचे पत्र क्र. मत्स्य/सा/०५२८०१/३४४/२०२२-२३, दि. ३०.०६.२०२२

प्रस्तावना :

उपरोक्त वाचा अ. क्र. १ येथील शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम, १९८१ या कायद्याची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी ५ गस्ती नौका भाऊयाने घेण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. तसेच भाऊयाने घेण्यात येणाऱ्या गस्ती नौकांच्या अटी, शर्ती व तांत्रिक तपशील वाचा -१ येथील शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट-अ मध्ये नमूद करण्यात आलेला आहे.

२. राज्याच्या जलधी क्षेत्रात अनधिकृत एलईडी/पर्ससीन मासेमारी साहित्य वापरून मासेमारी करणाऱ्यांची संख्या वाढलेली आहे. तसेच, परराज्यातील हायस्पीड नौका यांच्याद्वारे मोठ्या प्रमाणावर घुसखोरी केली जात आहे. राज्याच्या जलधी क्षेत्रातील अनधिकृत मासेमारीस आळा घालण्यासाठी व पर राज्यातील हायस्पीड नौकांवर वचक बसविण्यासाठी आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय यांनी वाचा-२ येथील

पत्रान्वये दि. ०१ सप्टेंबर, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट -अ मधील अटी, शर्ती व तांत्रिक तपशीलामध्ये सुधारणा करण्याचा प्रस्ताव शासनास सादर केला होता. सदर प्रस्तावाच्या अनुषंगाने वाचा-३ येथील शासन शुद्धीपत्रकान्वये भाऊयाने घेण्यात येणाऱ्या गस्ती नौकांच्या अटी, शर्ती व तांत्रिक तपशीलामध्ये सुधारणा करण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे.

३. राज्याच्या जलधी क्षेत्रात भाऊयाने घेण्यात येणाऱ्या गस्ती नौकांचा कालावधी वाढविण्यासंदर्भात दि. ०२.०५.२०२२ रोजी प्रधान सचिव (मत्स्य) यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक आयोजित करण्यात आली होती. सदर बैठकीच्या इतिवृत्ताप्रमाणे भाऊयाने घ्यावयाच्या गस्ती नौकांचे तांत्रिक निकष ठरविण्यासाठी आयुक्त (मत्स्य) यांच्या अध्यक्षतेखाली तांत्रिक समिती गठित करण्याचे व गस्ती नौका भाऊयाने घेण्याचा कालावधी वाढविण्याचे सुनिश्चित करण्यात आले आहे. सदर बैठकीच्या इतिवृत्तास तत्कालीन मा. मंत्री (मत्स्य) यांची मान्यता प्राप्त असून, सदर इतिवृत्तामधील नमूद मुद्द्यांच्या अनुषंगाने दि. ०१.०९.२०१५ रोजीचा शासन निर्णय अधिक्रमीत करून सुधारित शासन निर्णय निर्गमीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय -

महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम, १९८१ या कायद्याची अंमलबजावणी करण्यासाठी गस्ती नौका भाऊयाने घेण्यास मान्यता देण्यात आलेला दि. ०१ सप्टेंबर, २०१५ रोजीचा शासन निर्णय अधिक्रमीत करून खालील बाबींना शासन मान्यता देत आहे.

२. राज्याच्या जलधी क्षेत्रात गस्त घालण्यासाठी एकूण ४ गस्ती नौका भाऊयाने घेण्यास शासन मान्यता देत आहे. भाऊयाने घेण्यात येणाऱ्या ४ नौकांचा कालावधी हा (५ वर्ष + १ वर्ष + १ वर्ष) असा असेल. भाऊयाने घेण्यात येणाऱ्या चार नौकांचे तांत्रिक निकष निश्चित करण्यासाठी व त्यानुषंगाने निविदा प्रक्रिया पार पाडण्यासाठी आयुक्त (मत्स्य) यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे समिती गठित करण्यात येत आहे.

अ.क्र	सदस्य	पदनाम
१	आयुक्त (मत्स्यव्यवसाय), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई	अध्यक्ष
२	विशेष पोलीस महानिरिक्षक, (सागरी सुरक्षा मुंबई) यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
३	उप सचिव (व्यय), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
४	उप सचिव (मत्स्यव्यवसाय), मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
५	सह आयुक्त (सागरी), आयुक्त (मत्स्य) यांचे कार्यालय, मुंबई	सदस्य
६	सागरी अभियंता, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबई	सदस्य
७	प्रादेशिक उपायुक्त मत्स्यव्यवसाय, कोकण विभाग, मुंबई.	सदस्य सचिव

३. तसेच विभागामार्फत एक गस्ती नौका खरेदी करण्याची कार्यवाही पूर्ण होईपर्यंत आणखी काही कालावधी लागण्याची शक्यता असल्यामुळे दरम्यानच्या कालावधीसाठी १ गस्ती नौका भाऊयाने घेण्यास शासन मान्यता देत आहे. सदर भाऊयाने घेण्यात येणाऱ्या गस्ती नौकेचे तांत्रिक निकष ठरविण्याचे अधिकार आयुक्त (मत्स्य) यांच्या अध्यक्षतेखालील उक्त तांत्रिक समितीस असतील आणि भाऊयाने घेण्यात येणाऱ्या अशा नौकेचा कमाल कालावधी हा १ वर्ष + १ वर्ष इतका असेल.

४. आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय यांनी गस्ती नौकांच्या कामाचा नियमीत आढावा घेऊन त्याबाबतचा अहवाल प्रत्येक तिमाही अखेर शासनास सादर करावा.

५. यावर होणारा खर्च “मागणी क्र. डी-६, २४०५-मत्स्यव्यवसाय, १०३-सागरी मत्स्यव्यवसाय, (०१)(०१) सागरी मासेमारी नियमन (२४०५ ०२२६)” या लेखाशीर्षांतर्गत उपलब्ध असलेल्या तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०७२८१३०७१००८०१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श्रीनिवास शास्त्री)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. मा. मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव (सर्व)
४. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
५. प्रधान सचिव (मत्स्यव्यवसाय), मंत्रालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
६. आयुक्त मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
७. सह आयुक्त (सागरी), मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
८. प्रादेशिक उपायुक्त, मत्स्यव्यवसाय, कोकण विभाग, मुंबई.
९. सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय, पालघर/ठाणे/मुंबई शहर/मुंबई उपनगर/रायगड/रत्नागिरी/सिंधुदुर्ग.
१०. महालेखापाल (लेखापरीक्षक/लेखा अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर
११. निवडनस्ती.